

เทคโนโลยีการเรียนรู้สู่การศึกษาตลอดชีวิต

เอี่ยมฝืน ทองประหยัด^{1*} และวาสนา ตั้งมั่น¹

¹ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

*auykuma@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอ การเรียนรู้สู่การศึกษาตลอดชีวิต ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต กับเทคโนโลยีสารสนเทศ และการใช้เทคโนโลยีในการส่งเสริมการเรียนรู้ เนื่องจากโลกมีการพัฒนามากขึ้นทั้งในด้านเทคโนโลยี การสื่อสาร สังคม การปกครอง เพราะฉะนั้นการศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญมาก เพื่อให้สามารถใช้ทักษะความรู้ นำมาแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและนำความรู้ที่ได้มาต่อยอด เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อไปในอนาคต การใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ในสังคมยุคดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็วนี้ จำเป็นที่บุคคลต้องมีทักษะ การเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวในการใช้ชีวิตให้เข้ากับบริบททางสังคมยุคดิจิทัลได้ ดังนั้น การพัฒนาให้มีทักษะการเรียนรู้สู่การศึกษาตลอดชีวิต โดยการใช้เทคโนโลยีจะช่วยให้ประเทศไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้สู่การศึกษาตลอดชีวิตได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: เทคโนโลยีการเรียนรู้ การศึกษาตลอดชีวิต

Learning technology for lifelong education

Auamfun Thongprayat^{1*} and Watsana Tangman²

¹Department of Educational Administration, Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University

²Department of Educational Administration, Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University

*auykuma@gmail.com

Abstract

This academic article aims to present lifelong learning in conjunction with information technology skills and the use of technology to promote learning. As the world progresses in communication technology, social dynamics, and governance, education becomes increasingly essential and crucial. It enables individuals to apply their knowledge and skills to solve everyday problems and to continuously build upon their knowledge for future benefit. Utilizing technology for learning is inevitable in the digital age. With society evolving rapidly, individuals must possess lifelong learning skills to adapt to changes and thrive in the digital social context. Therefore, developing lifelong learning skills through the use of technology will contribute to Thailand's sustainable transformation into a society of lifelong learners.

Keywords: Learning technology, Lifelong education

บทนำ

สภาพการณ์เปลี่ยนแปลงของโลกในด้านต่างๆเป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ส่งผลให้สังคมกลายเป็นสังคมยุคดิจิทัลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้มีการหลั่งไหลของข้อมูลอย่างมหาศาล เกิดแหล่งเรียนรู้ขนาดใหญ่ รวดเร็ว และต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็วนี้ จึงจำเป็นที่บุคคลต้องมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวในการใช้ชีวิตให้เข้ากับบริบททางสังคมยุคดิจิทัลได้ ในหลายประเทศให้ความสำคัญกับการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Learning) เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา องค์กร UNESCO ได้ส่งเสริมเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง โดยก่อตั้ง UNESCO Institute for Lifelong Learning เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่มุ่งเน้นไปที่การศึกษาผู้ใหญ่ [1] และยังมีนโยบายต่างๆ เพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตอีกมากมาย

ประเทศไทย ได้ให้ความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต เห็นได้จากวิสัยทัศน์ในกรอบแนวคิด แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 ที่ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) หนึ่งในเป้าหมายการพัฒนา คือ “คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูง ตามมาตรฐานสากลและสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง” (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2565-2570)

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นปัจจัยที่สำคัญสำหรับครูที่จะต้องทำงานในโลกยุคศตวรรษที่ 21 เพราะวิชาการมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สิ่งที่ครูสั่งสอนลูกศิษย์ในวันนี้จะไม่ได้กับโลกอนาคต เนื่องจากอาชีพที่จะเกิดขึ้นอนาคตจะเกิดอาชีพใหม่ๆ แบบที่คนในรุ่นปัจจุบันคาดเดาได้ยาก ครูจึงต้องเป็นบุคคลที่ต้องเรียนรู้ให้ไปถึงชายขอบของพรหมแดนแห่งความรู้ในทุกเรื่องให้ได้ก่อนใครในสังคม ดังนั้น เครื่องมือที่จะมารับใช้ในการทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทั้งแบบความรู้ที่อยู่ในตำรา (Explicit Knowledge) และการสังเคราะห์ความรู้ร่วมกันจนเกิดเป็นความรู้ติดตัว (Tacit Knowledge) นั้น เครื่องมือสำคัญคือ เทคโนโลยีสารสนเทศ การสร้างสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ตลอดเวลา ตลอดชีวิตได้นั้น จำเป็นต้องมีกระบวนการหล่อหลอมจากสถาบันผลิตครู ส่งต่อมายังการก้าวเข้าสู่ชีวิตครู เจือปนที่จำเป็นต่อการสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ของการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ใหม่ อันประกอบด้วย

1. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าที่จะเน้นว่าจะเรียนรู้อะไร การทำให้ผู้เรียนและครูร่วมกันกำหนดวิธีการที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันมีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการสะท้อนคิดเพื่อการสร้างสรรค์องค์ความรู้ที่ลุ่มลึกร่วมกันสำคัญกว่าการที่มุ่งที่สาระการเรียนรู้

2. การพัฒนาครู จะต้องปรับเปลี่ยนจากการเชิญครูไปเข้ารับการอบรมในหอประชุมขนาดใหญ่ ควรจะต้องปรับเปลี่ยนเป็นการเน้นการเรียนรู้ที่หน้างาน ผ่านกระบวนการปฏิบัติจริง มีผู้รู้มาช่วยชี้แนะ มีการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารและเข้าถึงผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ใหม่ๆ

3. การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration) ให้ครูเกิดความผูกพันและเชื่อมั่นกับการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาคำตอบที่จำเป็น แสวงหาคำตอบใหม่ๆอย่างต่อเนื่อง และมีความสุข สนุกกับการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศ

4. การสร้างชุมชนเครือข่ายกลุ่มเพื่อนที่มีความสนใจ ความชอบคล้ายกัน เป็น "ชุมชนเสมือน" (Virtual Community) เพื่อสร้างเพื่อนในโลกออนไลน์ ทำให้เกิดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนทัศนคติความเห็น ความรู้ ทำให้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีชีวิต มีความหมาย มีสีสัน ตื่นเต้น ไร้ใจ นำติดตามมากยิ่งขึ้นทำให้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นเสมือนหนึ่งวัฒนธรรมการดำรงชีวิต ที่จะขาดหายไปไม่ได้ไปจากชีวิตประจำวัน [2]

ดังนั้นผู้เขียนสรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็วนี้ จำเป็นที่บุคคลต้องมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวในการใช้ชีวิตให้เข้ากับบริบททางสังคมยุคดิจิทัลได้ โดยเครื่องมือที่จะมารับใช้ในการทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทั้งแบบความรู้ที่อยู่ในตำรา (Explicit Knowledge) และการสังเคราะห์ความรู้ร่วมกันจนเกิดเป็นความรู้ติดตัว (Tacit Knowledge) นั้น เครื่องมือสำคัญคือ เทคโนโลยีสารสนเทศ การสร้างสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ตลอดเวลา ตลอดชีวิต

การศึกษาตลอดชีวิตกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ในหมวดที่ 1 เรื่อง บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม ฯลฯ ส่วนในมาตรา 8 กล่าวถึง การจัดการศึกษานั้นให้ยึดหลักการเป็นการศึกษาตลอดชีวิต ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและเป็นการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง การจัดการศึกษาตามหมวดที่ 3 เรื่อง ระบบการศึกษา มาตรา 15 ได้กล่าวไว้ว่า มีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาที่ทุกคนคิดว่ารู้จักดีที่สุดคือการศึกษาระบบโรงเรียน แต่ถ้าหากเรายอมรับว่าการศึกษาคือเป็นการศึกษาตั้งแต่เกิดจนตาย การศึกษาตามอัธยาศัย (informal education) น่าจะเป็นการศึกษาที่สำคัญไม่น้อยไปกว่าการศึกษาในระบบโรงเรียน (formal education) หรือการศึกษานอกระบบโรงเรียน (non-formal) เพราะการศึกษตามอัธยาศัยมี

ความต่อเนื่องยิ่งกว่าการศึกษาอีกสองรูปแบบ และในบางครั้งเป็นการเรียนรู้ที่ให้คุณิยมเจตคติ และได้ปลูกฝังจิตสำนึกที่สำคัญ ตลอดจนช่วยสร้างอุปนิสัย บุคลิกภาพของบุคคลโดยเฉพาะนิสัยที่จะเป็นผู้ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

การศึกษาตลอดชีวิตต้องยึดหลักบูรณาการและการเชื่อมโยงของการศึกษาทั้งสามรูปแบบที่จะต้องยึดหลักความเสมอภาคและโอกาสทางการศึกษา โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งสามารถบูรณาการการเรียนรู้เข้ากับวิถีชีวิตและสภาพชุมชน รู้จักคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาเป็น ภายใต้อิทธิพลของความยืดหยุ่นและหลากหลาย เพื่อมุ่งให้การศึกษา มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการด้านการเรียนรู้ของประชาชนอย่างกว้างขวาง [3]

การเรียนรู้และการศึกษาตลอดชีวิตมีนัยสำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่ต้องทราบก่อนทำการพลิกโฉมสถานศึกษาในระบบ คือความแตกต่างระหว่างการเรียนรู้กับการศึกษาตลอดชีวิตซึ่งเป็นเรื่องที่เราเข้าใจได้ง่ายถ้าเราเข้าใจความแตกต่างระหว่าง “การเรียนรู้” กับ “การสอน” ว่าการเรียนรู้เป็นกิจกรรมของนักเรียน (ผู้รับการศึกษา) และการสอนเป็นกิจกรรมของครู (ผู้ให้การศึกษา) ส่วน “การเรียนรู้” ก็คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน(เกิดขึ้นกับผู้รับการศึกษา)เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างในทฤษฎีระหว่างการเรียนตลอดชีวิตกับการศึกษาตลอดชีวิต สตีเฟนบิลเลตต์ [4]

ได้เสนอประเด็นไว้อย่างเป็นระบบ

ตารางที่ 1 ความแตกต่างระหว่างการเรียนรู้กับการศึกษาตลอดชีวิต

ด้าน	การเรียนรู้ตลอดชีวิต	การศึกษาตลอดชีวิต
รากฐาน	องค์ประกอบและเป้าประสงค์ส่วนบุคคล	องค์ประกอบและเป้าประสงค์ของสถาบันการศึกษาหรือสังคม
การถ่ายทอด	กระบวนการรับประสบการณ์	การอำนวยความสะดวกไว้ให้
ผลลัพธ์	เรียนรู้และพัฒนา	ความต่อเนื่องและ/หรือการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
พื้นฐานที่มีมาก่อน	ความรู้และข้อมูลส่วนบุคคล	สถาบันทางสังคมผลการปฏิบัติบรรทัดฐานและวิถีการใช้
จุดจุดจ่อ/เป้าหมายปลายทาง	การเรียนรู้แต่ละคนรู้อะไรทำอะไรได้และได้รับค่านิยมอะไร	โลกทางสังคมที่คาดหวัง
ผลที่เด่นชัดจากการลงทุน	งานที่ทำ (Vocations)	อาชีพ (Occupations)

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่า “การเรียนรู้ตลอดชีวิต” เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนทั้งด้านความรู้การปฏิบัติ (ทักษะ) และค่านิยมหลังได้รับการศึกษาตลอดชีวิต

สี่เสาหลักของการเรียนรู้ตลอดชีวิต

หลังจากที่ Jacques Delors [5] ในนามของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษานานาชาติได้เสนอรายงาน เรื่องสี่เสาหลักของการศึกษามานี้ในศตวรรษที่ 21 (Four Pillars of Education in the Twenty- First Century) ต่อองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือ UNESCO แล้ว UNESCO พิจารณาเห็นว่าสี่เสาหลักของการศึกษาดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับระบบการศึกษาของโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมองเห็นว่าระบบการศึกษาแบบดั้งเดิม (Traditional Education Systems) ที่จัดอยู่เป็นการจัดตามความเข้าใจและคิดว่าการศึกษาคือกระบวนการง่าย ๆ ในการเตรียมเยาวชนเพื่อชีวิตตอนเป็นผู้ใหญ่ เตรียมผู้ไม่มีทักษะให้มีทักษะหรือเตรียมทุนมนุษย์ในด้านที่สนใจเพื่อป้อนเข้าสู่อาชีพ (แรงงาน) ซึ่งเป็นความคิดที่ยังแคบอยู่คือจัดการศึกษาเพียงหนึ่งเสาของสี่เสาเท่านั้นจึงได้ลงนามเผยแพร่ไปทั่วโลกในปี 2006

UNESCO ได้พิมพ์หนังสือเล่มหนึ่งชื่อ “การศึกษาเพื่อปวงชน” (Education for All) มีเนื้อหาเกี่ยวกับการบูรณาการสี่เสาหลักของการศึกษาเข้ากับการศึกษาได้อย่างไร ส่งผลให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งเป็นการศึกษาที่ครอบคลุมทั้ง การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งเมื่อมองที่ผลลัพธ์ของการศึกษาคือ “การเรียนรู้” (Learning) ที่จำเป็นต่อการพัฒนาและความก้าวหน้าของสังคมใดๆ แล้วสามารถสรุปสี่เสาหลักของการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Four Pillars of Lifelong Learning) มีรายละเอียดดังปรากฏในภาพที่ 1 [6]

ภาพที่ 1 สี่เสาหลักของการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ที่มา: [6]

ภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่าเสาหลักของการเรียนรู้ตลอดชีวิตประกอบด้วยสี่เสาหลักตามลำดับดังนี้

- 1) การเรียนรู้เพื่อรู้ (Learning to Know)
- 2) การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติ (Learning to Do)
- 3) การเรียนรู้เพื่ออยู่ร่วมกัน (Learning to Live Together)
- 4) การเรียนรู้เพื่อชีวิต (Learning to Be)

เพื่อความชัดเจนจึงขออธิบายความหมายและตัวอย่างของสี่เสาหลักของการเรียนรู้ตลอดชีวิตไว้ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความหมายและตัวอย่างของสี่เสาหลักของการเรียนรู้ตลอดชีวิต

เสาหลัก	ความหมาย	ตัวอย่าง
1) การเรียนรู้เพื่อรู้ (Learning to Know)	การได้รับความรู้และความเข้าใจถือว่าเป็นรากฐานของเสาหลักอื่นๆ หากขาดเสาหลักนี้แล้วยากที่จะทำให้บุคคลรู้จักคิดและพัฒนาการแสดงความคิดเห็นเรื่องราวต่างๆ ต่อไป	ในการเรียนรู้เพื่อรู้ มีจุดสนใจอยู่ที่การเรียนรู้เพื่อรอบรู้สารสนเทศและนวัตกรรมใหม่ๆ เช่น การจำชื่อของประเทศต่างๆ ในทวีปยุโรปได้ หรือการจำขั้นตอนของการปรุงอาหารได้เป็นต้น
2) การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติ (Learning to Do)	การพัฒนาทักษะและความสามารถโดยการนำทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ/หรือการกระทำ	การแก้ปัญหาการสร้างสรรค์การสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูดและการเขียน หรือการเสนอความคิดเห็นต่างๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ดี

ตารางที่ 2 ความหมายและตัวอย่างของสี่เสาหลักของการเรียนรู้ตลอดชีวิต (ต่อ)

เสาหลัก	ความหมาย	ตัวอย่าง
3) การเรียนรู้เพื่ออยู่ร่วมกัน (Learning to Live Together)	การเข้าใจผู้อื่นและตระหนักว่ามนุษย์เราต้องพึ่งพาอาศัยกันทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน และเรียนรู้วิธีแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งต่างๆ โดยตระหนักในความแตกแยกระหว่างพหุวัฒนธรรมและการหวงแหนสันติภาพและความเข้าใจอันดีต่อกัน	การร่วมมือกันทำงานโครงการผ่านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกลุ่มบุคคลได้อย่างราบรื่นและมีการปรับตัวเข้ากันได้ระหว่างผู้มีวัฒนธรรมความเชื่อและค่านิยมที่แตกต่างกัน
4) การเรียนรู้เพื่อชีวิต (Learning to Be)	การปรับปรุงบุคลิกภาพของตนให้ดีขึ้น สามารถดำเนินงานต่างๆ ได้อิสระยิ่งขึ้นมีดุลพินิจและความรับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้นตลอดจนการเป็นได้จริงตามที่ฝันเอาไว้	การเรียนรู้ไม่ใช่การให้ผู้อื่นจำอีกต่อไปแต่เป็นการให้รู้จักคิดโดยใช้วิจารณญาณอย่างสร้างสรรค์และเป็นผู้เรียนตลอดชีวิตที่คิดนอกกรอบ (Thinking Outside the Box) และมีความคิดใหม่ๆ ใ้แนวคิดริเริ่มใหม่ๆ เพื่อให้ชีวิตมีสัมฤทธิ์ผลในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ดังนั้น ความหมายของการศึกษาตลอดชีวิต ในทัศนะของผู้เขียน “การศึกษาตลอดชีวิต” หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนทั้งด้านความรู้การปฏิบัติ(ทักษะ) และค่านิยมหลังได้รับการศึกษาตลอดชีวิต เป็นผู้ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยการศึกษาตลอดชีวิตต้องยึดหลักบูรณาการ จะต้องยึดหลักความเสมอภาคและโอกาสทางการศึกษา โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งสามารถบูรณาการการเรียนรู้เข้ากับวิถีชีวิตและสภาพชุมชน รู้จักคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาเป็น ภายใต้หลักของความยืดหยุ่นและหลากหลาย เพื่อมุ่งให้การศึกษาที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการด้านการเรียนรู้

การศึกษาตลอดชีวิต เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องพึงปฏิบัติเพื่อฝึกให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยเกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งผลให้เกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและเกิดประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนเป็นการศึกษาตลอดชีวิต

บทสรุป

การเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็วนี้ จำเป็นที่บุคคลต้องมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวในการใช้ชีวิตให้เข้ากับบริบททางสังคมยุคดิจิทัลได้ โดยเครื่องมือที่จะมาใช้ในการทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทั้งแบบความรู้ที่อยู่ในตำรา (Explicit Knowledge) และการสังเคราะห์ความรู้ร่วมกันจนเกิดเป็นความรู้ติดตัว (Tacit Knowledge) นั้น เครื่องมือสำคัญคือ เทคโนโลยีสารสนเทศ การสร้างสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ตลอดเวลา ตลอดชีวิต

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนทั้งด้านความรู้การปฏิบัติ(ทักษะ) และค่านิยมหลังได้รับการศึกษาตลอดชีวิต เป็นผู้ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องโดยการศึกษาตลอดชีวิตต้องยึดหลักบูรณาการ จะต้องยึดหลักความเสมอภาคและโอกาสทางการศึกษา โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งสามารถบูรณาการการเรียนรู้เข้ากับวิถีชีวิตและสภาพชุมชน รู้จักคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาเป็น ภายใต้หลักของความยืดหยุ่นและหลากหลาย เพื่อมุ่งให้การศึกษา มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการด้านการเรียนรู้

ผู้เขียน สรุปได้ว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับทุกคนในโลกอนาคต ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารเข้ามาเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต เหมือนหนึ่งเทียบเท่ากับปัจจัยสี่ของมนุษย์ นิสัยการเรียนรู้ตลอดชีวิต จึงเป็นทักษะพื้นฐาน และเครื่องมือที่จะช่วยให้ลดเวลาในการเรียนรู้ ลดเวลาการเดินทางไปสู่สุดขอบพรมแดนของความรู้ได้เร็วที่สุด คือ เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่การจะเป็นเช่นนั้นได้ การสร้างนิสัยในการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้า ดังนั้น นิสัยการเรียนรู้สู่การศึกษาตลอดชีวิตกับเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงเป็นสิ่งที่บูรณาการเข้ากันได้โดยง่าย เพียงแต่การสร้างนิสัยรักที่จะเรียนรู้ การสร้างเงื่อนไขการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีชีวิตชีวา มีความสนุกสนาน มีกิจกรรมใหม่ๆ ที่ท้าทายความตื่นเต้นในชีวิตประจำวัน จะทำให้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตจะเป็นจริงได้โดยไม่ยากและนำไปสู่การใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้สู่การศึกษาตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- [1] UNESCO Institute for Lifelong Learning. (2017). History of the Institute. Retrieved from <http://uil.unesco.org/unesco-institute/history>
- [2] Yamkasikorn, M. (2009). Must Teach Lifelong Learning. Retrieved from <http://www.komchadluek.net/news/edu-health/25494>
- [3] Prapai Sivalirawilas. (2006). Development of a community-based educational model to develop social capital.(Doctoral degree thesis).Retrieved from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/13398>. (In Thai)
- [4] Billett, Stephen. (2002).Toward a workplace pedagogy: Guidance, participation, and engagement. Adult Education Quarterly 53 (November) 27(43).
- [5] Delors,Jacques. (1995) .Learning:TheTreasurewithin:ReporttoUNESCOoftheInternationalCommissionon EducationfortheTwenty-firstCentury(Highlights),UNESCO, DigitalLifelong.(46pp.).
- [6] Casey, Leo. (2020). Thoughts on Learning, Teaching and Life.(online).RetrievedonMarch 21, 2023 From <https://leocascy.com>. (In Thai)